

'Uygar' Almanya'da bir anti-komünist sürekle avının hikayesi

Avrupa'daki "demokrasinin kalesi" olarak değerlendirilen Federal Almanya'da anti-komünist bir sürekle avının mağduru emekli öğretmenin hikayesi, emperyalist devletin çekirdeğinin temel olarak komünizm düşmanlığı ile şekillendiğinin açık bir kanıtı.

'Uygar' Almanya'da bir anti-komünist sürekle avının hikayesi

Avrupa'daki "demokrasinin kalesi" olarak değerlendirilen Federal Almanya'da anti-komünist bir sürekle avının mağduru emekli öğretmenin hikayesi, emperyalist devletin çekirdeğinin temel olarak komünizm düşmanlığı ile şekillendiğinin açık bir kanıtı.

Anayasayı Koruma Teşkilatı BfV'nin Mathias'ın 'faaliyeti' olarak ihbar ettiği "Kent Kütüphanesi Limmerstrasse" etkinliğinin 2008'deki 'belgesi'

Aşağıda kendisiyle röportaj yapılan Mathias Wietzer Almanya'nın Hannover kentinde yaşayan emekli bir öğretmendir. Mathias Wietzer, Alman Komünist Partisi'nin (DKP) üyesi olduğu için mesleğinden tam 12 yıl 5 ay süreyle el çektirilmiş, çok sayıda baskı ve ayrımcılığın muhatabı olmuş bir insan.

Röportajda kendisinin de ifade ettiği gibi, bu baskı ve ayrımcılıklar 44 yıldır hâlâ şu ya da bu form altında varlığını korumaktadır.

44 yıl önce dönemin sosyal demokrat başbakanı Willy Brandt tarafından imzalanarak yürürlüğe konulan "Radikaller Kararnamesi" adındaki anti-komünist devlet teröründen 3,5 milyon insan etkilenmiş, onbinlerce insan hakkında soruşturma açılmış, yüzlerce kamu görevlisi mesleklerinden uzaklaştırılıp, kovuşturmaya tabi tutulmuş hatta hapis cezası ile cezalandırılmıştır.

Avrupa Birliği'nin bu 'demokrasi geleneği güçlü' olduğu iddia edilen ülkesinde, burjuva demokrasinin sınırlarını göstermesi açısından bu tanıklığın önemli olduğunu düşünüyoruz.

Merhaba Mathias. Meslek yasağın ne zaman başladı ve sana karşı hangi suçlamalarda bulunuldu?

Aşağısaksonya eyaletinin Braunschweig kentinde öğretmenlik yaptığım sırada 1978 yılının 1 Ekim'inde meslek yasağı kapsamına alındım. Ve tam 12 yıl 5 ay mesleğimi icra etmekten uzak tutuldum.

Eğitim Enstitüsü bitirme sınavında "iyi" not almama, iki yıllık đrtetmenliđim boyunca öğrencilerimle ya da ebeveynleriyle hiçbir sorun yaşamamama rağmen mesleğimi yapmama izin verilmedi.

Meslek yasağım henüz başlamadan önce, deyim yerindeyse, haftalarca beni 'askı'da tutarak, cezalandırdılar. Ne için açığa alındığımı bile bana haftalarca bildirmediler. Bu bekleme süresince bana yapılan tek 'açıklama', "Komünist Partisi'ne ya da benzer bir yere yeliđimin olup olmadığını araştıracakları" idi. Daha fazla açıklama yapılmadı.

Belirsizliklerle dolu bu sekiz hafta boyunca kanaat sorgularından, orta ađ engizisyon mahkemesini andıran uygulamalardan nasibimi aldım. 3,5 saat boyunca özel yetkilerle donatılmış bir komisyon tarafından adeta sorgulandım. Bu kanaat sorguları içinde bakanlık yetkilileri de vardı.

Sulandığım konu başlıkları özetle şunlardı: Üniversite dönemimde đrenci meclisinde Marksist đrenciler Birliği – Spartaküs (MSB) listesi içinde yer almam; 1973'deki yerel seçimlerde Alman Komünist Partisi DKP'den aday gsterilmem ve parti gazetesi Unsere Zeit'a (UZ) 20 DM bağışta bulunmam...

Ayrıca bana yönelik suçlamalar içinde aynen řu ifade de vardı: "DKP'nin yerel Cuxhaven grubunun toplantılarına řu tarihlerde katılmış olmak: 14.07.1977'de, 12.08.1977'de, 05.09.1977'de, 30.09.1977... (tanık ifadelerine göre)"

Ne adına bu suçlamalar yapılıyor?

Alman Anayasası'nda geçen toplantı, düşünce ve örgütlenme özgürlükleri adına!

Dahası var...

Yıl 2012, Mayıs ayı. Federal İçişleri Bakanlığı'ndan bir bildiri aldım. Bu bildiriye göre, 12 yıl önce Hannover'de düzenlenmiş bir toplantıya katılmışım. Toplantının konusu iş şu: "NATO'nun Yugoslavya'daki suçları".

Aynı bildiride bir başka 'suç'um daha ifşa ediliyordu: "Kent Kütüphanesi Limmerstrasse'yi kurtarma adında bir inisiyatif" in aktif üyesi ve sözcüsü olmak!

Meslek yasağı sonrası hayatın nasıl etkilendi?

Öğretmenliğimden el çektirilme süresince 5 ayrı davaya katılmak zorunda kaldım. 5 yıl boyunca işsizdim. Bu arada Aşağısaksonya Eyalet Mahkemesi 2 kez benim mesleğime geri dönmem yönünde karar açıkladı. Ancak bu mahkeme kararlarının karşılığı olmadı. Çünkü savcılık temyiz mahkemesine başvurarak yürütmeyi durdurma talebinde bulundu. Üç duruşma sonucunda benim aleyhime karar alınarak, meslek yasağımın sürmesi yönünde onay verildi.

İşsiz kaldığım dönemde Hannover'de kiliseye ait bir özel eğitim kurumunda kısa süreli olarak çalıştım. Dediğim gibi, yalnızca kısa bir süreliğine tabii...

Ardından yerel yönetimlerle ilgili politik sürece yöneldim. 1980'lerin başında eyalet başkenti Hannover'de Belediye Meclis Üyeliğine seçildim.

1990'da Aşağısaksonya eyaletinde hükümet değişikliği oldu. Sağ hükümet seçimleri kaybetti. Hristiyan Demokrat Birlik Partisi CDU'nun Başbakanı Dr. Ernest Albrecht meslek yasaklarının sürmesi için olağanüstü çaba harcamıştı. Öyle ki, Almanya Sosyal Demokrat Partisi SPD'nin dönemin milletvekili Karl Revens, Ernest Albrecht'in meslek yasaklarını koruma konusundaki gayretkeşliğini "kudurmuş fare inadı" olarak nitelemekten kendini alamamıştı.

1990'da Aşağısaksonya'da Gerhard Schröder başbakanlığında kırmızı-yeşil (SPD – Yeşiller) koalisyon hükümeti kuruldu. Schröder hükümeti, okullarda çalışanlarla ilgili meslek yasağını kaldırdı. 12 yıllık meslek yasağımın ardından, yeniden işimi yapabilecektim.

Hannover'in Langenhagen semtindeki Brinker Okulu'nda mesleğime yeniden başladım. Meslek hayatımın 23 yılında öğretmenlik, konferans yöneticiliği, Okul Yönetim Kurulu üyeliği ve başkanlığı yaptım. Ve 2014 Şubat ayından beri de emekliyim. Emekli olduğumda Aşağısaksonya Eyalet Parlamentosu'ndan, "uzun ve meşakkatli yıllar"ım için teşekkür diploması aldım.

Bu yasağın senin kişisel durumunda ne gibi sonuçları oldu? Sana dönük baskı ve ayrımcılığın bittiğini söyleyebilir misin?

Federal Parlamento'dan aldığım teşekkür belgesine rağmen bana yönelik baskı ve ayrımcılık son bulmuş değil. Özellikle de malî açıdan bu ayrımcılığın sonuçlarının hâlâ üzerimde şiddetle hissetmekteyim. 12 yıllık meslek yasağımdan kaynaklı 'boşluk' emekliliğim için hesaplanmadığı için mevcut durumda elime her ay brüt 800 avro daha az emeklilik maaşı geçiyor. Yalnızca bu durum dahi baskı ve ayrımcılığın hâlâ sürmekte olduğunun açık kanıtıdır. Yaşam boyu verilmiş skandal ceza yani...

Meslek yasağının ailem üzerindeki olumsuz etkisi muazzam olmuştur... Yarın ne olacağını bilememek...her türlü güvenceden yoksunluk...işsizlik...maddi darlık...dışlama ve siyasi hakaretler...

Hatta bir defasında dönemin liberal Hür Demokrat Parti'si FDP'nin bir kadın politikacısı benim üzerimdeki yasağın kalkması için çaba hacadığı için evine telefon açılarak kendisine "Komünist inek" diye hakaretlerde bulunulmuştu. Daha da ötesi, bir Federal Ordu subayı sözü geçen liberal kadını, "kafadan çatlak" olarak nitelemekten geri kalmamıştı.

Tüm bu olayları özetleyen bir makale, "Aşağısaksonya'dan Av Sahneleri" başlığıyla 1979 yılında Deutsche Allgemeine Sonntagszeitung'da yayınlanmıştı.

'Radikaller Kararnamesi'nden başka kimler etkilendi? Bu kararname esasta komünistleri hedef alıyor olmasına karşın, yalnızca komünistler bu kararnamaden etkilenmediler. Peki, kim bu kesim ve insanlar?

Elbette doğru bir tanı bu. Meslek yasağı uygulamasında amaç, mevcut düzene eleştirel yaklaşan tüm kesimlerin cezalandırılmasıydı. Bu amacın bir parçası olarak da, düzene eleştirel bakan tüm kesimlerin kamu kurumlarından uzak tutulması hedefi güdüliyordu. Doğrudan hedef alınan komünistler dışında, muhalif güçlerin tümünün sindirilip baskı altında tutulması amaçlanmıştı.

Hukuk dışı sözde yasal önlemler ile yalnızca DKP üye ve çevresi değil, farklı komünist ve sosyalist örgüt ve yapılar da hedef alınmıştı. Öyle ki, samimi sosyal demokratlar, herhangi bir parti üyeliği olmayıp yalnızca baskı ve sindirmelere karşı çıkanlar, demokratik öğrenci derneklerine üye olanlar, sendikacılar, anti-faşistler, barış hareketi taraftarları da bu kararname ile cezalandırılmak istendi.

1978'de meslek yasaklarını protesto etmek için Hannover Operası'nın önünde gerçekleştirilen 5 günlük açlık grevi

Bu kararnameden etkilenenler yalnızca öğretmenler ve öğretim görevlileri değildi. Hekimler, hukukçular, mühendisler, sosyal danışmanlar, sağlık emekçileri, postacılar, makinistler de hedef tahtasına oturtulmuştu. Hatta aşçılar ve depo emekçileri de bu listeye dahil edilmişti.

Meslek yasağından etkilenen insanların sayısı hakkında bilgi verebilir misin? Ve daha da önemlisi, bu uygulamanın günümüzde varlığını koruyup korumadığı hakkında bize ne söylersin?

Meslek yasağı uygulamasının temeli 28 Ocak 1972'de dönemin sosyal demokrat başbakanı Willy Brandt'ın Federal Eyaletler Başbakanları Toplantısı'nda atıldı. Şiarları ise manidardı: "Daha fazla demokrasiye cesaret etmek" (!)

Bu uygulamanın sonuçlarına baktığımızda, 3,5 milyon insanın politik görüşlerinden dolayı soruşturmaya tabi tutulduğunu görüyoruz. İstihbarat örgütleri toplam 25 bin ile 35 bin arası insan hakkında "şüpheli" varsayımıyla ihbarda bulundu. On binden fazla insan hakkında meslek yasağı davası açıldı. 2250 kamu personeli başvurusu yalnızca bu kararnameden dolayı reddedildi. 256 kamu görevlisi görevlerinden el çektirildi... Gerçek sayıların bunlardan çok daha fazla olduğundan şüpheniz olmasın...

Daha da önemlisi: Radikaller kararnamesi adı verilen uygulama şu ya da bu form altında hâlâ varlığını koruyor ve etkisi sürüyor.

Örneğin, 2004 yılında Baden Württemberg eyaletinde yaşayıp, Heidelberg kentinde öğretmenlik yapan Michael Csazkoczy hakkında meslek yasağı kapsamında soruşturma açıldı. Ancak 2007'de Eyalet Yüksek Mahkemesi soruşturmanın hukuka aykırı olmasından dolayı yasağı reddetti.

Bugün hâlâ Bavyera eyaletinde kamu görevi yapmak isteyenler için özel bir "anket formu" doldurmak zorundadırlar. Ve bu forma göre DKP, Sol Parti ya da Antifaşist Birliği/Nazi Rejimi Tarafından Kovuşturmaya Uğramışlar Birliği (VVN-BdA) gibi örgütlere üye olmak, "aşırı" damgasını yemek anlamına geliyor.

Bu süreçte gizli takip ve ihbarların rolü nedir?

Nazi diktatörlüğü sonrasında Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi NSDAP'ın üyesi olup da kariyerini Federal Almanya Cumhuriyeti'nde sürdürenlerin sayısının yüksekliği hiç kimse için sır olmasa gerek. Amerikan istihbaratı CIA'nin desteği ile Nazi terör yapılanmasının yargı ve orduya yerleştirildiğini biliyoruz. Nazileri bu şekilde yeniden istihdam edilmesinin adı da şuydu: "Kurum ve onur".

Bu unsurlar Soğuk Savaş sonrasında işlevlendirilerek, etkili konumlara getirildi. 1950'li yılların başında Almanya'nın bölünerek, ordunun reorganize edilmesine karşı çıkanlara karşı ilk baskı meşhur "Adenauer Kararnamesi" ile geldi.

1984 yılında Hannover Belediye Meclis Başkanı sıfatıyla M. Wietzer'in dönemin Cumhurbaşkanı Richard von Weizsäcker'e konu hakkında bilgi vermesi

1956'da Almanya Komünist Partisi KPD'nin yasaklanması ile başlayan dönemde, parlamento dışı muhalefet güçleri kamusal yaşamdan uzaklaştırılıp, dışlanmaya başlanmıştı bile.

Bugüne dek uzanan yasaklamaların kökeninde Nazi yargıçların ev baskınlarına, tutuklamalara, hapis cezalarına onay veren tutumlarını da bir kenara kaydetmekte yarar var.

Bugün Almanya'da toplam 19 istihbarat örgütü koşuşturup durmaktadır. Gizli dinleme faaliyeti, bombalı sabotaj (örneğin, "Celle Deliği Vakası"*), ihbarlar, Neonazi örgütlerini maddi ve teknik olarak desteklemek gibi pek çok 'faaliyet' içinde olan örgütlerdir bunlar.

Bu ihbarlardan ben de nasibimi aldım. Bir Hristiyan Demokrat Birlik Partisi CDU üyesi beni Kültür Bakanlığı'na ihbar etti. "Aşırı sol" ve "Anayasa düşmanı" olarak nitelemiş beni. Yani, bu ve benzeri pek çok olayla karşılaşılıyorduk. Günlük hayatın bir parçası haline gelmişti ihbar ve iftiralar.

Hannoverli hiciv ustası, kaberetist Dietrich Kittner'in de dediği gibi bu, "Anayasayı koruma" kavramını ancak hicivciler icâd edebilirdi; istihbaratçılar değil! Anayasayı Koruma Teşkilatı BfV, hiçbir işe yararmayan 65 yıllık bir artıktır, hemen lağvedilmesi gerekiyor.

Peki, tüm bu yaşananlar içerisinde dayanışma gördünüz mü?

Evet, hem de çok güçlü bir uluslararası ve ulusal destek gördük. Anaakım medya ve devlet kurumları tarafından bu baskılar önce üç maymunları oynamak suretiyle geçiştirildi. Ardından bu politikanın meşrulaştırılması yoluna gidildi.

Öyle ki, önceleri sendikalardan dahi destek alamadık. Uzun soluklu olmak zorundaydık ve bunu da başardık.

Meslek yasaklarına karşı uluslararası planda etkili bir dayanışma gördük. Ülke dışında pek çok konferans örgütlendi, çok sayıda kentte dayanışma komiteleri oluşturuldu, toplantı ve yürüyüşler örgütlendi, duruşmalara gözlemci olarak katılındı...

2012 yılında Berlin'de Başbakanlık Konutu önünde gerçekleştirilen rehabilitasyon talebi eyleminden bir kare.

Özellikle Fransa'da, İngiltere'de, Hollanda'da ve Danimarka'da Federal Almanya'daki gelişmeler kaygıyla izlendi ve kamuoyu zamanlıca bilgilendirildi. Hannover'e partner kent olan İngiltere'deki Bristol ile Fransa'daki Perpignan'da da örgütlenen dayanışma komiteleri, meslek yasalarının kaldırılması için Alman hükümeti üzerinde baskı oluşturmak için seferber oldular.

Ülke içindeki çok sayıdaki dayanışmaya örnek olması açısından bir tanesini saymak gerekirse: 1980 yılından beri davalara destek vermek için 700 kişilik bir dayanışma grubu oluşturuldu. Bu 700 insan kendi ceplerinden oluşturdukları para fonu ile hem davanın kamuoyuna iletilmesi için gazetelere ilan verdiler hem de davası sürenlere maddi destek oldular.

Sözü geçen 700 kişi içerisinde Alman Eğitimciler Sendikası GEW'in üyeleri, milletvekilleri, işyeri ve sendika temsilcileri, bilim insanları, din adamları, avukatlar ve sanatçılar vardı.

Benim mahkeme masraflarımın bir kısmını Alman Sendikalar Birliği DGB karşıladı. Diğer bir kısmını ise GEW üstlendi. Ayrıca GEW, kamuoyuna açık tüm konferansların giderlerini de üstlendi. Heinrich-Heine-Fond üzerinden örgütlenen maddi destek kampanyası ile yalnızca benim değil, diğer tüm meslek yasağı kapsamında olanlar için de destek olunmuştu.

Meslek yasağından etkilenenler olarak örgütlendiğinizi, hatta bu sorunu afişe etmek için gezici bir sergi örgütlediğinizi de biliyoruz. Senin de aktif olarak içinde bulunduğun bu örgütlülüğün hedef ve talepleri hakkında ne söylemek istersin?

Hem yerel hükümet hem de federal hükümetin yaptıkları hukuksuzluğa karşı bir dizi rehabilitasyon talebimiz var. Bu konudaki taleplerimizi şu maddeler altında özetleyebilirim:

- "Radikaller Kararnamesi"nin tamamıyla tedavülden kaldırılması
- Mevcut "Anayasayı koruma..." dosyalarının tümünden imhası
- Sürmekte olan tüm baskı ve dışlayıcı yasakların hemen kaldırılması

- Anayasayı Koruma Teşkilatı BfV tarafından yürütülmekte olan muhalif kesimlerin ihbar edilmesi uygulamasına son verilmesi
- Meslek yasağından dolayı uğradığımız maddi kayıplarımızın eksiksiz olarak telafi edilmesi

Özetlemek gerekirse: Savaş sonrası Federal Almanya tarihinin bu alçakça kesitinin daha fazla gizli kalıp, inkardan gelinmesine bir son vermek istiyoruz. Mücadelemiz bu eksendedir.

Meslek yasaklarını, baskı ve ayrımcılıkları afişe eden bir "Gezici Sergi" örgütlediniz. Bu sergi ile neyi hedefliyorsunuz?

Meslek yasaklarından etkilenmiş 6 Aşağısaksonyalı öğretmen, toplam 20 parçadan oluşan bir gezici sergi hazırladık. Çok sayıda sendikanın ve Rosa Luxemburg Vakfı'nın yardımıyla örgütledik bu gezici sergiyi. Serginin adını, " 'Unutulmuş' Tarih: Federal Almanya Cumhuriyeti'nde Meslek Yasakları ve Siyasi Kovuşturmalar" olarak belirledik.

Bunun haricinde, sergiye ek olarak oluşturduğumuz örneklerle ülkemiz tarihindeki siyasi baskı ve kovuşturmaları yansıtan bir bölüm de vermeye çalıştık.

Gezici sergimiz henüz yeni olmasına karşın pek çok kişi ve kurum tarafından hem ilgi gördü hem de övgü aldı. Aldığımız destekleri de söylemeden geçemem. Sergimiz o derece yoğun bir ilgiyle karşılaştı ki, yeni bir sergi açmak için kolları sıvadık.

Sergimizi sendika binalarında, eğitim kurumlarında, üniversitelerde ve kimi kiliselerde sergileme olanağımız oldu.

Almanya dışındaki ilk sergi önerisini Danimarka'dan aldık.

Daha önce de dile getirdiğim gibi, bizim amacımız düzenin hasır altı etmeye çalıştığı baskı ve kovuşturmaları kamuoyunun dikkat ve bilincine sunmaktır. Rehabilitasyon talebimizi de bu bağlam içinde okumakta yarar var. Siyasi meslek yasaklarının olmadığı, ihbar ve dışlamanın yaşanmadığı bir siyasi iklimin yaratılması için mücadele veriyoruz.

*** "Celle Deliği Vakası", Kızıl Ordu Fraksiyonu RAF'a karşı devlet güvenlik güçleri tarafından Celle kentindeki cezaevinin 6 metrelik dış duvarına yerleştirilen bombanın patlatılarak yaklaşık 40 santim genişliğinde bir deliğin açılarak, tutsakların 'kurtarılması'nın hedef edinildiği iddia edilen sabotajdır. Bu sabotaj, 25 Temmuz 1978'de saat 2:54'de Alman istihbarat birimleri tarafından gerçekleştirilmişti, gerçekte ise daha sonra açığa çıkmıştır.**

NOT: Meslek yasağıyla ilgili hazırlanmış " 'Unutulmuş' Tarih: Federal Almanya Cumhuriyeti'nde Meslek Yasakları ve Siyasi Kovuşturmalar" adlı broşürün linki:
http://www.ak-regionalgeschichte.de/html/vergessene_geschichte_beruf...